

Ouderen weerbaar tegen phishing

We hebben onderzocht:

- In hoeverre weten ouderen hoe zij zichzelf kunnen beschermen tegen of voorbereiden op phishing?
- Hoe is het gesteld met de risicoperceptie van ouderen t.a.v. phishing?
- In welke mate vertonen ouderen zelfbeschermend gedrag ten aanzien van phishing?
- Welke factoren spelen een rol bij het wel of niet uitvoeren van zelfbeschermend gedrag van ouderen ten aanzien van phishing?

✓ 1191 vragenlijsten

✓ 15 interviews

Hoofddresultaten:

- 77% van de ouderen heeft het afgelopen jaar een phishingbericht ontvangen.
- 1,2% van de ouderen is daadwerkelijk slachtoffer geworden van phishing.
- Ouderen zijn zich redelijk bewust van de risico's en de impact van phishing.
- 46% heeft behoefte aan meer informatie.
hoe ze zichzelf kunnen beschermen,
hoe ze (een poging tot) phishing kunnen herkennen,
wat ze moeten doen bij slachtofferschap,
welke vormen van phishing bestaan.
- Ze schatten de kans om slachtoffer te worden van phishing laag in.
- De mogelijke schade en emotionele impact wordt hoog ingeschat.
- Ouderen schatten de kans dat vergelijkbare ouderen slachtoffer worden hoger in dan hun eigen kans (optimistic bias).
- Ouderen rapporteren dat ze vaak maatregelen tegen phishing nemen.
zij die het minst aan zelfbeschermend gedrag doen zijn vaker laagopgeleid
- Grootste belemmeringen bij het nemen van (aanvullende) maatregelen zijn dat het te ingewikkeld is en vanwege de veronderstelling dat aanvullende maatregelen niet beter zouden beschermen.
- Ouderen zijn meer geneigd om zich te beschermen tegen phishing als:
 - ze zich zorgen maken over de risico's van phishing (hoge affectieve respons);
(de affectieve respons is hoger bij een hoge risicoperceptie; die wordt weer hoger door resp. een lage zelfeffectiviteit en hoog risicobewustzijn)
 - anderen vinden dat ze zichzelf zouden moeten beschermen, en ze geneigd zijn aan deze subjectieve norm te voldoen (hoge sociale invloed);
 - ze zichzelf momenteel minder goed in staat achten om zich te beschermen tegen phishing (lage zelfeffectiviteit).

Rapport:

Van Houten, Y., Misana-ter Huurne, E., Hansen, S., van 't Hoff-de Goede, S., Bekkers, L., Leukfeldt, R., & Spithoven, R. (2021). *Cyberweerbaarheid: Een gemeentelijk offensief ter preventie van slachtofferschap van cybercrime - Risicobewustzijn en preventief gedrag van ouderen m.b.t. vriend-in-noodfraude en phishing (deelrapport wp3)*. Deventer/Den Haag: Hogeschool Saxion, Lectoraat Maatschappelijke Veiligheid en De Haagse Hogeschool, Lectoraat Cybersecurity in het mkb.